

ฝาง

Caesalpinia sappan L.

ชื่ออื่น	ง้าย (กะเหรี่ยง - กาญจนบุรี); ฝางส้ม (กาญจนบุรี)
ชื่อสามัญ	Sappan tree
ลักษณะทั่วไป	ไม้พุ่มหรือไม้พุ่มกึ่งไม้เถา ผลัดใบ สูงประมาณ 6 - 9 เมตร ลำต้นและกิ่งมีหนามแข็งและโค้งสั้น ๆ ทั่วไป ใบประกอบแบบขนนกสองชั้น เรียงสลับ แกนช่อใบยาว 20 - 40 เซนติเมตร มีช่อใบย่อย 8 - 12 คู่ แต่ละช่อใบมีใบย่อย 10 - 18 คู่ เรียงตรงข้าม ใบย่อยรูปขอบขนาน กว้าง 5 - 10 × 8 - 20 มิลลิเมตร ปลายใบกลมถึงเว้าตื้น โคนตัดและเบี้ยว ขอบเรียบ แผ่นใบบางคล้ายกระดาษ เกลี้ยงหรือมีขนประปรายทั้งสองด้าน ก้านใบสั้นมาก หรืออาจไม่มีก้านเลย หูใบยาว 3 - 4 มิลลิเมตร ร่วงง่าย ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ออกที่ปลายกิ่งและซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ช่อยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร ใบประดับรูปใบหอก หลุดร่วงง่าย ยาว 5 - 8 มิลลิเมตร ปลายเรียวแหลมมีขน ก้านดอกย่อย ยาว 1.2 - 1.8 เซนติเมตร มีขนสั้นนุ่ม มีข้อต่อหรือเป็นข้อที่ใกล้ปลายก้าน กลีบเลี้ยง 5 กลีบ เกลี้ยง ขอบกลีบ เกยซ้อนทับกัน กลีบดอก 5 กลีบ รูปไข่กลับ กว้าง 6 - 10 × 9 - 12 มิลลิเมตร ผิวและขอบกลีบย่น กลีบด้านในมีขนจากโคนไปถึงกลางกลีบ เกสรเพศผู้ 10 อัน แยกเป็นอิสระ ผล เป็นฝักรูปขอบขนาน แกมรูปไข่กลับแบน แข็ง เป็นจะงอยแหลม สีน้ำตาลเข้ม กว้าง 3 - 4 × 5 - 8.5 เซนติเมตร ส่วนที่ค่อนข้างมาทางโคนฝักจะสอบเอียงเล็กน้อย ปลายฝักผายกว้างและมีจะงอยแหลมที่ปลายด้านหนึ่ง เมล็ด มี 3 - 4 เมล็ดเป็น รูปรี สีน้ำตาล กว้าง 0.8 - 1 × 1.5 - 1.8 เซนติเมตร
การกระจายตัวตามธรรมชาติ	พบได้ตามป่าละเมาะ ป่าเต็งรัง ป่าดิบแล้ง และตามเขาหินปูน
การใช้ประโยชน์	งานสมุนไพร
ช่วงการออกดอก/สีดอก	ออกดอกช่วงเดือนมิถุนายน - เดือนธันวาคม ให้ดอกสีเหลือง